

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

น้ำมันเป็นปัจจัยพื้นฐานของอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม และยังเป็นตัวแปรที่สำคัญของเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์น้ำมัน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องปริมาณการผลิต การขยับขึ้นลงของราคาน้ำมัน ภาวะการขาดแคลนน้ำมัน ย่อมจะส่งผลกระทบต่อสภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นลูกโซ่ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหารทางการเมือง การเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า การปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย และการลงทุน การขึ้นลงของราคาหลักทรัพย์ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นต้น

สถานการณ์น้ำมันในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์น้ำมันของโลก ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศผู้ใช้น้ำมัน เพราะผลิตเองไม่พอใช้ ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ น้ำมันดิบที่ขุดพบในประเทศไทยมีเพียง 10% นอกจากนั้นเป็นน้ำมันดิบที่สั่งเข้ามาเป็นปริมาณ 61% และนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูป 39%

สถานการณ์น้ำมันนอกประเทศเป็นสิ่งที่แปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับการใช้นโยบายการจำกัดการผลิตน้ำมันดิบ และการกำหนดราคาของโอเปค ตลอดจนการเมืองระหว่างประเทศ ความเสี่ยงที่อันตรายที่สุดกิจการน้ำมันจะต้องเผชิญก็คือ ความไม่มีเสถียรภาพของตลาดน้ำมันโลก ซึ่งได้แก่วิกฤตการณ์สงคราม และข่าวลือว่าจะเกิดสงคราม ธุรกิจน้ำมันได้ชื่อว่าเป็นธุรกิจที่มีราคาวัตถุดิบเปลี่ยนแปลงง่ายที่สุดในโลกตั้งแต่ 4 ดอลลาร์ ไปจนถึง 40 ดอลลาร์ ต่อบาร์เรล เป็นการธุรกิจซึ่งต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง

นอกจากนั้นการที่มีตลาดน้ำมันดิบล่วงหน้าเกิดขึ้นในโลก ทำให้ราคาน้ำมันมีความผันผวนมากขึ้น การซื้อขายน้ำมันดิบทุกวันนี้ ส่วนหนึ่งเป็นการซื้อขายล่วงหน้า หรือซื้อขายบนแผ่นกระดาษ คล้ายกับการซื้อขายหุ้น (Commodity) ซึ่งมีการเก็งกำไร ปันราคาเพื่อหากำไร โดยไม่มีการขนส่งจริง หรือเรียกว่าการแสดงกรรมสิทธิ์น้ำมัน (Paper Barrel) ซึ่งต่างจากการซื้อขายน้ำมันจริง (Wet Barrel) ซึ่งมีการขนส่งจริง ผู้ซื้อขายน้ำมันดิบโดยวิธีนี้พยายามที่จะหากำไรจากความผันผวนของราคา มากกว่าจากเสถียรภาพของราคา ดังนั้นผลกระทบทางด้านจิตวิทยาในตลาดก็มีความสำคัญมากขึ้น บางครั้งความสับสนในเรื่องข้อมูลด้านอุปสงค์-อุปทานของน้ำมันของนักวิเคราะห์ที่น้ำมันกลุ่มต่าง ๆ ส่งผลให้ราคาน้ำมันผันผวน และจากสถานการณ์น้ำมันที่ไม่แน่นอนนี้ นำมาซึ่งการแพร่สะพัดของ "ข่าวลือ" ตัวอย่างเช่น การที่มีข่าวลือว่าสมาชิกโอเปคมีการผลิต

น้ำมันดิบเกินโควตา ทำให้ราคาน้ำมันดิบลดลงจนเกิดภาวะการรั่วราคาน้ำมันตกต่ำ และเมื่อมีข่าวลือว่าโอเปคตกลงกันได้แล้วก็ตั้งให้ราคาน้ำมันโลกสูงขึ้นอีก

ไม่มีใครพยากรณ์สถานการณ์น้ำมันโลกได้ ภาวะการณ์สำคัญ ๆ เกี่ยวกับน้ำมันซึ่งไม่มีใครทำนายได้ว่าจะเป็นปรากฏการณ์ที่จะยืนยาวแค่ไหน ได้แก่ ช่วงเหตุการณ์ที่ OPEC ตกลงกันไม่ได้ในเรื่องโควตาการผลิตน้ำมันดิบในปี 2531/32 ส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบลดต่ำลงสุดไม่ถึง 10 เหรียญดอลลาร์ต่อบาร์เรล นับเป็นราคาน้ำมันดิบที่ต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ เหตุการณ์สงครามอ่าวเปอร์เซีย (2 ส.ค.33 - 15 ก.พ.34) และเหตุการณ์ที่นายมิคาอิล กอบาซอฟ ผู้นำรัสเซีย ถูกรัฐอานาจ (19 - 22 ส.ค.34) เหตุการณ์สำคัญ ๆ เหล่านี้จัดเป็นสถานการณ์ที่น่าตื่นตระหนกและมีความไม่แน่นอน

สถานการณ์น้ำมันในประเทศ นอกจากจะได้รับผลกระทบมาจากสถานการณ์น้ำมันโลกแล้วยังขึ้นกับ "การเมือง" ในประเทศด้วย ในประเทศไทยหลายรัฐบาลที่ต้องเปลี่ยนแปลงเพราะปัญหาน้ำมัน ได้แก่ รัฐบาลสมัยพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์, พลเอกเปรม ติณสูลานนท์, พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

และสำหรับรัฐบาลสมัย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ซึ่งเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในประเด็นการเมืองที่ประเทศไทยได้ผู้บริหารสูงสุดมาจากการเลือกตั้ง คาดหมายกันว่าในการดำเนินนโยบายใด ๆ รัฐบาลจะต้องฟังความคิดเห็นประชาชนมากขึ้น รัฐบาลได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับนโยบายทางด้านน้ำมันที่เคยได้รับการตำริไว้จากรัฐบาลชุดก่อน ๆ ให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ซึ่งรัฐบาลต้องการที่จะถอนตัวเองออกจากการเข้าไปกำหนดราคาน้ำมัน แล้วปล่อยให้กลไกตลาดเข้าไปเป็นผู้กำหนดแทน โครงการต่าง ๆ ได้แก่ นโยบายราคาน้ำมันลอยตัว การปรับราคาน้ำมันขายปลีกให้เท่ากันทั่วประเทศ การเปิดให้มีการตั้งบริษัทค้าน้ำมันโดยเสรี เป็นต้น

การตำริ หรือการดำเนินการใด ๆ ในเรื่องนโยบายของรัฐบาล มีทั้งเสียงคัดค้านและสนับสนุน ยกตัวอย่างเช่น การที่รัฐบาลประกาศลดราคาน้ำมัน บ้างก็ว่าการกระทำของรัฐบาลทำไปเพื่อผลทางการเมือง ต้องการหาเสียงเพราะรัฐบาลเพิ่งเข้ามาบริหารประเทศ และเห็นว่าใกล้ถึงช่วงสมัยการเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือบ้างก็ว่ารัฐบาลพยายามผ่อนปรนกับข้อเรียกร้องของกลุ่มอิทธิพลผลประโยชน์ เนื่องจากการลดราคาน้ำมันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์เกิดขึ้นกับใคร กลุ่มไหนนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญจะเห็นได้ว่า ตราบใดที่รัฐบาลยังเข้าไปมีส่วนในการกำหนดราคาน้ำมันอยู่เช่นนี้ ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่การขึ้นลงของราคาน้ำมันจะเป็นเรื่องการเมือง

นโยบายระดับชาติอันเกี่ยวข้องกับน้ำมันในยุครัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีมากมาย ได้แก่ การเปิดสัมปทานการสำรวจปิโตรเลียม นโยบายเรื่องกองทุนน้ำมัน การประมูล

โรงกลั่นใหม่ การเปิดให้ตั้งบริษัทน้ำมัน โดยเสรี พิจารณาการปรับราคา ณ โรงกลั่น การผลักดันให้มีการปรับค่าออกเทนของน้ำมันภายในประเทศ การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.ปิโตรเลียม ฯลฯ นโยบายเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญ และต้องเกี่ยวข้องกับกลุ่มผลประโยชน์หลายกลุ่มด้วยกัน การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ย่อมมีทั้งฝ่ายที่ได้รับประโยชน์ และฝ่ายที่เสียประโยชน์

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สถานการณ์น้ำมันในประเทศนั้นยากที่จะคาดการณ์ได้ เพราะนอกจากจะต้องอิงกับสถานการณ์น้ำมันของโลกซึ่งเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน และปราศจากเสถียรภาพทางด้านราคาแล้ว ยังต้องขึ้นกับการเมืองในประเทศด้วยดังกล่าวข้างต้น

ในเรื่องของผลประโยชน์ใด ๆ อันเนื่องมาจากสถานการณ์น้ำมันซึ่งประชาชนคนส่วนใหญ่ของประเทศพึงได้รับ ก็มีสื่อมวลชนที่คอยเป็นกระบอกเสียงให้ คอยท้วงติงการทำงานของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาลต่อโครงการใหญ่ ๆ มูลค่าเป็นพันล้าน จึงมักจะมีกลุ่มผลประโยชน์อยู่เบื้องหลังคอยใช้เส้นสายวิ่งเต้น หรือลှอบบี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจ กล่าวได้ว่าในสังคมไทย และระบบการเมืองของไทย มักจะหลีกเลี่ยงการวิจารณ์ซึ่งกันและกันต่อหน้าโดยเปิดเผยการเสนอความคิดเห็นมักจะไม่ค่อยกล้าแสดงออก เพราะกลัวว่าความคิดเห็นนั้นจะขัดแย้งกับผู้บริหารระดับสูงของประเทศ หรือขัดผลประโยชน์ของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังนั้น การวิพากษ์วิจารณ์นโยบายหรือการกระทำของบุคคลใดกลุ่มหนึ่ง จึงมักจะไม่นิยมกระทำกันโดยเปิดเผย เนื่องจากเกิดความเกรงกลัวว่าจะได้รับอิทธิพล หรืออำนาจมืดที่อาจจะมาจากกลุ่มหรือพรรคพวกของบุคคลที่ถูกวิจารณ์หรือผู้เสียผลประโยชน์เหล่านั้น

ด้วยเหตุนี้การส่งผ่านความคิดเห็นหรือการนำเสนอแบบ "ข่าวไม่เป็นทางการ" จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้ข้อคิดเห็นของบุคคลปรากฏต่อสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับข่าวใหญ่ ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อบุคคลในหลายวงการ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในวงการทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือธุรกิจอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาถึงสังคมของบุคคลในวงการน้ำมัน ตลอดจนบุคคลในภาครัฐบาลผู้คุมนโยบายด้านพลังงาน จะเห็นได้ว่าเป็นสังคมที่ค่อนข้างแคบ เขาเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นบุคคลจากบริษัทค้าน้ำมันของรัฐหรือเอกชน ข้าราชการประจำ หรือนักการเมืองจะต้องมีการพบปะเจรจากันในวงการธุรกิจอยู่เป็นประจำ ต่างฝ่ายต่างก็พยายามหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะก่อให้เกิดความบาดหมางใจกัน โดยซึ่งหน้า ดังนั้นเมื่อเกิดกรณีใดที่เป็นการขัดผลประโยชน์ของฝ่ายตน รู้สึกว่าตนไม่ได้รับความยุติธรรม หรืออีกฝ่ายหนึ่งได้รับผลประโยชน์มากกว่า ก็มักจะอาศัยสื่อมวลชนช่วยคานอำนาจของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยที่ผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นไม่ได้รับความกระทบกระเทือน กล่าวคือ ไม่มีใครรู้ว่าแหล่งข่าวนั้นมาจากที่ใดนั่นเอง

ช่องทางการสื่อสารหนึ่งที่มีมวลชนนิยมใช้ในการเขียนข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมันคือ "ข่าวไม่เป็นทางการ" ผู้อ่าน "ข่าวไม่เป็นทางการ" ในหนังสือพิมพ์ต่างก็ตระหนักว่า อาจจะเป็นข่าวที่ไม่จริง เพราะข่าวนั้นยังไม่ได้มีการยืนยันหรือพิสูจน์ว่าจริง และปราศจากแหล่งข่าวที่ชัดเจน แต่คนส่วนใหญ่ก็ยังอยากที่จะอ่านเพื่อที่จะทราบความเป็นไป และพยายามที่จะเกาะติดสถานการณ์ ยิ่งในเรื่องที่อยู่ในภาวะของความกำกวมไม่แน่นอนอย่างเช่น สถานการณ์น้ำมัน ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ และเกี่ยวพันถึงผลประโยชน์ของคนหลายกลุ่ม ย่อมต้องมีเบื้องหลังซับซ้อนในสถานการณ์เช่นนั้น คนเราจะพยายามค้นหาข่าวสาร ข้อมูลให้ได้มากที่สุด เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ประเมินท่าทีของอีกฝ่ายต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่กำลังเผชิญอยู่ในแต่ละวัน และพวกเขาก็จะหาได้ใน "ข่าวไม่เป็นทางการ" นี้

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับน้ำมันในรูปของ "ข่าวไม่เป็นทางการ" นั้น สามารถกระทำได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ได้เปรียบในเรื่องความเร็ว ความสดของข่าว ไม่ต้องรอการพิสูจน์ หรืออ้างแหล่งข่าวอย่างชัดเจนเหมือนข่าวเป็นทางการ หรือบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ "ข่าวไม่เป็นทางการ" จะลดความชัดเจนและความเป็นทางการลง มีความอ่อนคลาคลายมากขึ้นในเรื่องของแหล่งข่าว และขบวนการทดสอบความจริงนอกจากนั้นรูปแบบในการนำเสนอของ "ข่าวไม่เป็นทางการ" เอื้อต่อการที่จะวิพากษ์วิจารณ์ใครแรง ๆ เป็นนัยทำนองที่เล่นที่จริง ซึ่งจะปรากฏในลีลาการเล่นสำนวน สิ่งนี้จะทำไม่ได้ในการเขียน "ข่าวเป็นทางการ" โดยทั่วไป

เป็นที่สังเกตว่า ทรายโตที่สถานการณ์น้ำมันในประเทศยังผูกพันอยู่กับ "การเมือง" และต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์น้ำมันโลก การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมันในรูปของ "ข่าวไม่เป็นทางการ" ยังเป็นสิ่งที่จำเป็น "ข่าวไม่เป็นทางการ" เปรียบเสมือนเวทีการเสนอข้อมูลของผู้ส่งสารซึ่งอาจจะเป็นบุคคลในคณะรัฐบาล กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ บุคคลในวงการน้ำมัน และสื่อมวลชน เขาเหล่านั้นจะใช้เวลาฉับไวในการหยิบยกประเด็นปัญหา และกำหนดช่วงจังหวะในการผลักดันแนวคิด หรือเสนอข้อมูลเข้าสู่ระบบการเมือง เพื่อกลั่นกรองนโยบาย หรือแนวปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายตน

ปัญหานำวิจัย

1. ผู้เขียน "ข่าวไม่เป็นทางการ" มีขั้นตอนในการนำเสนอ "ข่าวไม่เป็นทางการ" เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมันอย่างไร
2. วิธีการอ้างถึงแหล่งที่มาของ "ข่าวไม่เป็นทางการ" เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมันมีลักษณะอย่างไร

3. ผู้เขียน "ข้าวไม่เป็นทางการ" มีปัจจัยเงื่อนไขใดในการพิจารณาเลือกลงข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเข้าใจถึงขั้นตอนของการนำเสนอ "ข้าวไม่เป็นทางการ" เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมัน
2. เพื่อทราบถึงการอ้างแหล่งที่มาของ "ข้าวไม่เป็นทางการ" เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมัน
3. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาที่นำเสนอใน "ข้าวไม่เป็นทางการ" เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาวิเคราะห์ "ข้าวไม่เป็นทางการ" ที่เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมันในประเทศที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเดลินิวส์ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2531 - 28 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นระยะเวลาที่ศึกษาทั้งสิ้น 3 ปี 6 เดือน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้าวไม่เป็นทางการมีความสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้รับ แต่ข้อมูลนั้นอาจจะไม่ใช่ข้อเท็จจริง ทั้งนี้เพราะขาดหลักฐานที่ชัดเจนและไม่สามารถอ้างถึงแหล่งข่าว แต่ต้องการความรวดเร็วในการนำเสนอต่อผู้รับ

ข้อสันนิษฐาน

1. "ข้าวไม่เป็นทางการ" เป็นข่าวลือ
2. ผู้ส่งสารใช้ "ข้าวไม่เป็นทางการ" เป็นช่องทางการสื่อสารในการหยิบยกประเด็นปัญหา และกำหนดช่วงจังหวะในการผลักดันแนวคิด

นิยามศัพท์

- ข่าวไม่เป็นทางการ : ข่าวซึ่งนำเสนอในรูปของข้อความหรือบทความในหนังสือพิมพ์ ลักษณะของข่าวอาจจะอยู่ในรูปของการวิจารณ์ การสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัว และการคาดการณ์ของผู้เขียนเอง โดยนำเสนอในรูปของการหยิบยกประเด็นปัญหา การท้วงติง หรือติเตียน การชี้แนะ และเสนอวิธีแก้ไขปัญหาในสถานการณ์นั้น ๆ บางครั้งอาจจะไม่ระบุแหล่งข่าวที่แน่ชัด หรือผู้ที่ถูกกล่าวถึงอย่างชัดเจน และบางครั้งยังไม่ได้รับการยืนยันในเรื่องข้อเท็จจริงของข่าว
- ข่าวเป็นทางการ : ข่าวซึ่งนำเสนอในรูปของข่าวทั่ว ๆ ไป เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้แก่ ข่าวทั่ว ๆ ไป บทความ บทบรรณาธิการ เป็นต้น มีการระบุแหล่งข่าวชัดเจน ข่าวจะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะได้รับการตีพิมพ์ ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา อย่างเช่น ในบทบรรณาธิการ แต่ข้อเสนอนั้นหรือความคิดเห็นใด ๆ ควรจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุมีผล และคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม
- ข่าวลือ : ข่าวที่แพร่จากคนหนึ่ง ไปยังคนหนึ่ง และแพร่สะพัดต่อ ๆ ไปจนเป็นวงกว้างมักจะเกิดในสถานการณ์ที่กำกวม ไม่แน่นอน และเป็นเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคนเป็นจำนวนมาก
- สถานการณ์น้ำมันในประเทศไทย : ความเคลื่อนไหวและความเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในวงการน้ำมัน ได้แก่ ราคาขึ้นลงของน้ำมันดิบ อุปสงค์ - อุปทานของน้ำมัน นโยบายการจัดการเรื่องน้ำมันของรัฐบาล ฯลฯ ซึ่งได้รับผลกระทบมาจากสถานการณ์น้ำมันโลก การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก การเมืองระหว่างประเทศ ตลอดจนการเมืองในประเทศ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายของรัฐบาล ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในประเทศ เป็นต้น
- สถานการณ์น้ำมันโลก : ความเคลื่อนไหวและความเป็นไปของตลาดน้ำมันของโลก ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการกำหนดบทบาท และนโยบายการผลิต และการกำหนดราคาขายน้ำมันของกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมัน (OPEC) นอกจากนี้ การเมืองระหว่างประเทศก็มีส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์น้ำมันของโลก

- วงการน้ำมัน : องค์กรต่าง ๆ ที่ดำเนินธุรกิจหรือมีความเกี่ยวข้องในเรื่องน้ำมัน ได้แก่ รัฐบาล, โรงกลั่นน้ำมัน, ผู้ค้าน้ำมัน เป็นต้น
- ตลาดน้ำมันดิบล่วงหน้า : การซื้อและขายน้ำมันดิบโดยตกลงล่วงหน้า 1 หรือ 2 หรือ 3 เดือน ก่อนหน้าการส่งมอบ ผู้ซื้อขายน้ำมันดิบใช้วิธีนี้เพื่อป้องกันตนเองจากความผันผวนของราคา หรือเพื่อหากำไรจากความผันผวนของราคา มากกว่าที่จะให้มีการส่งมอบน้ำมันดิบจริง ๆ มีการเก็งกำไร บันทึกราคา เพื่อหากำไร การซื้อขายมักจะกระทำกันทางโทรศัพท์ และเทเล็กซ์
- โอเปค : กลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน ประกอบด้วยสมาชิก 12 ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย, กาบอง, อินโดนีเซีย, อิหร่าน, อิรัก, คูเวต, ลิเบีย, ไนจีเรีย, กาตาร์, ซาอุดีอาระเบีย, สหรัฐอาหรับเอมิเรต และ เวเนซุเอลา กลุ่มประเทศเหล่านี้รวมตัวกันขึ้นโดยมีจุดประสงค์ที่จะ ปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มผู้ผลิตและส่งออกน้ำมัน โดยพยายามพยุงราคาน้ำมันในตลาดโลก และควบคุมปริมาณน้ำมันที่จะทำการซื้อขายในตลาดโลก
- กลยุทธ์การสื่อสาร : การจัดระบบของวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้ทำการสื่อสารได้นำมาใช้ในการ สื่อสารกับผู้รับของเขาอันเป็นผลทำให้การสื่อสารนั้นบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย ที่ได้ตั้งไว้
- การเมือง : กิจกรรมอย่างหนึ่งของสังคมมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นจากความพยายามแก้ไข หรือประสานความแตกต่าง และความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของคนหรือกลุ่มคนในสังคมไม่ให้เกิดความรุนแรงจนเป็นผลกระทบต่อการ อยู่ร่วมกันโดยสันติ
- ล็อบบี้ : ในระบบการเมืองกลุ่มผลประโยชน์ หรือกลุ่มอิทธิพลทางการเมือง นับว่าเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อระบบ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มเหล่านี้จะ แสดงบทบาทแสวงหา และปกป้องผลประโยชน์ของคนด้วยวิธีการต่าง ๆ
- ล็อบบี้ : ความพยายามด้านหนึ่งของกลุ่มบุคคลในวงการน้ำมัน เพื่อที่จะมีอิทธิพล ต่อนโยบายน้ำมันของรัฐบาล ด้วยวิธีการที่มีตั้งแต่การใช้บุคคลชักจูง โน้มน้าว หรือให้ความบันเทิงแก่ข้าราชการหรือโดยการนำเสนอบริการ เป็นต้น ปัญหาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นทางการต่อคณะกรรมการมาธิการของรัฐสภา และหน่วยงานบริหารตลอดจนการให้การประชาสัมพันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจถึงที่มาของการนำเสนอ "ข่าวไม่เป็นทางการ" เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำมัน ทำให้เราสามารถที่จะแยกแยะ และชี้แจงนำหน้าของข่าวก่อนที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจ
2. ทำให้เห็นถึงช่องโหว่ของช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการที่ไม่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างเพียงพอในสถานการณ์ที่มีความกำกวมไม่ชัดเจน อันจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาช่องทางการสื่อสารอย่างเป็นทางการให้มีประสิทธิภาพขึ้น
3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษา "ข่าวไม่เป็นทางการ" สามารถนำมาปรับใช้กับการนำเสนอ "ข่าวไม่เป็นทางการ" ในกรณีอื่น ๆ นอกเหนือจากสถานการณ์น้ำมัน ตลอดจน "ข่าวไม่เป็นทางการ" ที่ปรากฏในคอลัมน์อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากข่าวหน้า 4 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, เดลินิวส์ หรือคอลัมน์สำนักข่าวทั่วเซีย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย